

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 การผลิต

● สิ้นสุด ส.ค.62 มีฟาร์มปลานิลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 2,835 ฟาร์ม และฟาร์มที่ได้มาตรฐาน SL (Safety level) จำนวน 30,385 ฟาร์ม คิดเป็น 9.9% ของจำนวนฟาร์มปลานิลทั้งหมด (335,441 ฟาร์ม) (กลุ่มพัฒนากระบวนการผลิต, กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด, กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)

● ส.ค.62 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 16,355 ตัน เพิ่มขึ้น 22.2% จากเดือนก่อน และเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อนผลผลิตเพิ่มขึ้น 13.5% (กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)

● ม.ค.-ส.ค.62 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 127,440 ตัน ลดลง 4.71% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน สำหรับเดือน ก.ย. 62 คาดว่าปริมาณผลผลิตปลานิลเพิ่มขึ้น 16.9% (กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)

1.2 ราคาปลานิล

● ส.ค.62 ราคาปลานิลหน้าฟาร์ม ภาคกลาง ขนาดใหญ่ 43.18 บาท/กก. ขนาดกลาง 38.40 บาท/กก. และขนาดเล็ก 28.05 บาท/กก. ทุกขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้น 2.7%, 4.5% และ 4.4% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

● ส.ค.62 ราคาขายส่ง ขนาดใหญ่ 60.00 บาท/กก. ขนาดกลาง 47.34 บาท/กก. และขนาดเล็ก 31.50 บาท/กก. โดยขนาดใหญ่และขนาดกลางปรับตัวเพิ่มขึ้น 3.6% และ 1.1% ตามลำดับ ขณะที่ขนาดเล็กไม่มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ตลาดไท)

● ส.ค.62 ราคาขายปลีก ณ ตลาดกรุงเทพฯ ขนาดใหญ่ 74.05 บาท/กก. และขนาดกลาง 66.23 บาท/กก. ทุกขนาดปรับตัวลดลง 0.3% และ 0.8% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (กระทรวงพาณิชย์)

1.3 การค้าต่างประเทศ

● การส่งออกปลานิล

- ม.ค.-ก.ค. 62 ไทยส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ 6,262.5 ตัน มูลค่า 234.6 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 2.4% และ 2.0% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกแยกตามผลิตภัณฑ์ คือ ปลาทั้งตัวแช่แข็ง 71.3% ปลาสดแช่เย็น 11.1% ปลามีชีวิต 8.9% เนื้อปลาแช่แข็ง 8.7% และ ตลาดหลัก คือ กลุ่มตะวันออกกลาง 39.6% กลุ่มอาเซียน 20.1% กลุ่มยุโรป 17.4% สหรัฐฯ 15.4% ไต้หวัน 2.8% และอื่นๆ 4.7% ตามลำดับ

● การนำเข้าปลานิล

- ม.ค.-ก.ค. 62 ไทยนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ 662.2 ตัน มูลค่า 68.7 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้น 5.3% แต่มูลค่าลดลง 16.4% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบนำเข้าเป็นเนื้อปลานิลแช่แข็ง 82.6% และปลาทั้งตัวแช่แข็ง 17.4% ส่วนใหญ่นำเข้าจากกลุ่มอาเซียน 52.3% จีน 42.4% และไต้หวัน 5.3% ตามลำดับ

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้า (ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

เดือน/ปี	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ก.ค. 61	1,247.6	38.7	85.1	9.4
มิ.ย. 62	919.1	30.8	108.0	8.2
ก.ค. 62	820.8	25.4	88.1	7.9
%Δ ก.ค. 61	-34.2%	-34.4%	3.5%	-16.0%
%Δ มิ.ย. 62	-10.7%	-17.5%	-18.4%	-3.7%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กรมประมง

2. สถานการณ์ภายนอกประเทศ

2.1 การผลิต

● ผลผลิตปลานิลโลกในปี 2560 จำนวน 6.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 5.1% จากปีก่อน เป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง 5.88 ล้านตัน (89.2%) และจากการจับ 0.71 ล้านตัน (10.8%) ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศเอเชียถึง 4.34 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วน 65.9% ของผลผลิตปลานิลโลก (FAO, September 2019)

2.2 การตลาดและการค้า

● ผู้ส่งออกปลานิลจีนได้รับผลกระทบจากการที่สหรัฐฯ ประกาศขึ้นภาษีนำเข้าปลานิลจากจีน ในอัตราร้อยละ 25 ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกเพิ่มขึ้น ในช่วงครึ่งปีแรก 2562 สหรัฐฯ นำเข้าปลานิลจากจีนลดลงทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า ร้อยละ 26.7 และ 29.5 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (www.st.nmfs.noaa.gov)

● USA เป็นผู้นำเข้าปลานิลรายใหญ่ของโลก ม.ค.-ก.ค.62 ปริมาณ 92,211.0 ตัน มูลค่า 334.3 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 5.1% และ 8.0% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบการนำเข้าดังตาราง :

สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลานิลของสหรัฐอเมริกา ปี 2562 (ม.ค.-ก.ค.)

หน่วย : ร้อยละ

Products	2561 (ม.ค.-ก.ค.)		2562 (ม.ค.-ก.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1. Tilapia Fillet Frozen	60,936.5	232.9	56,791.8	216.1	-6.8	-7.2
2. Tilapia Fillet Fresh	12,963.3	86.0	12,340.8	75.6	-4.8	-12.1
3. Tilapia Frozen	21,997.6	39.8	22,159.5	39.5	0.7	-0.8
4. Tilapia Fresh	1,236.0	4.5	902.7	3.1	-27.0	-31.0
5. Tilapia Meat Fresh	34.6	0.1	16.3	0.0	-52.9	-56.1
Total	97,168.0	363.4	92,211.0	334.3	-5.1	-8.0

ลำดับที่	1. Tilapia Fillet Frozen		2. Tilapia Fillet Fresh		3. Tilapia Frozen		4. Tilapia Fresh		5. Tilapia Meat Fresh	
	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า
1	จีน	49.39	ฮอนดูรัส	7.17	จีน	6.33	เมียนมาร์	0.33	ไต้หวัน	0.01
2	อินโดนีเซีย	7.99	โคลัมเบีย	6.63	ไต้หวัน	4.29	โคลัมเบีย	0.18		
3	เม็กซิโก	2.32	คอซตาริกา	5.88	เวียดนาม	0.52	ฮอนดูรัส	0.12		
4	ฮอนดูรัส	1.75	เม็กซิโก	1.57	ไทย	0.43	เม็กซิโก	0.10		
5	ไต้หวัน	1.72	เอกวาดอร์	0.62	อื่นๆ	0.24	บังกลาเทศ	0.09		
6	คอซตาริกา	0.43	อื่นๆ	0.74			อื่นๆ	0.11		
7	อื่นๆ	1.04								
รวม		64.64		22.61		11.81		0.93		0.01

ที่มา : www.st.nmfs.noaa.gov

3. ปัญหาอุปสรรค

● เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ขาดแคลนเงินทุน จึงยังคงมีการเลี้ยงรูปแบบเดิมและขาดทักษะในการแปรรูปและการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

● การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต เนื่องจากขาดทักษะการจัดการด้านการตลาดในเชิงธุรกิจที่ต้องบริหารการผลิตให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

● การผลิตยังขาดระบบบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) ตั้งแต่โรงเพาะฟัก การอนุบาล ตลอดจนถึงกระบวนการเลี้ยงปลานิล

4. แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค

● จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และการเป็นผู้ประกอบการรายย่อยในอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

● จัดทำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) 2562 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับมาตรฐานฟาร์มให้ได้ GAP เพิ่มขึ้น การเพิ่มมูลค่าสินค้าประมง การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร รวมถึงมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

